

Hvor udbydes 10. klasse?

- oversigt over placeringen af de kommunale tilbud

Dette notat har til formål at anskueliggøre, hvor de forskellige typer af 10. klasse bliver udbudt fordelt på kommuner og regioner. Notatet er baseret på desk-research af kommunernes og 10. klasseudbydernes egne hjemmesider samt foldere om 10. klasse. Opgørelsen er gennemført marts 2018.

Resultaterne i kort form

- 13 af 98 kommuner har henlagt al 10. klasseundervisning til en erhvervsskole – i tre af kommunerne kan eleverne dog også vælge en anden uddannelsesinstitution.
- Den almene 10. klasse er i 38 kommuner placeret i 10. klassecentre og 23 på ungdomsskoler.
- EUD10 kan i 23 kommuner tages på en erhvervsskole, mens de resterende kommuner har valgt andre løsninger.
- 20/20 udbydes nu i 25 kommuner, og erhvervsskolerne er involveret i alle kommuner.
- I region Nordjylland, Sjælland, Syddanmark og Hovedstaden bliver den almene 10. klasse primært udbudt på 10. klassecentre, mens tilbuddet i region Midtjylland hovedsageligt udbydes på folkeskoler.
- I region Nordjylland, Sjælland og Syddanmark bliver EUD10 især udbudt på 10. klassecentrene. I region Hovedstaden er tilbuddet jævnt fordelt på ungdomsskoler, erhvervsskoler og 10. klassecentre. Region Midtjylland skiller sig ud, eftersom EUD10 primært bliver udbudt på erhvervsskolerne.
- 20/20 bliver i region Hovedstaden udelukkende udbudt på erhvervsskoler, mens man i region Midtjylland slet ikke udbyder 20/20.

Datagrundlag

Alle 98 kommuner indgår i undersøgelsen. I 12 kommuner har det ikke været muligt at finde oplysninger om EUD10¹. Derudover baserer undersøgelsen sig også på tal fra Ungdomsskoleforeningens statistik fra 2015/16 og UVM's spørgeskemaundersøgelse om kommunernes organisering af 10. klasse fra 2015/2016. Der tages derfor forbehold for, at der i nogle kommuner kan være sket ændringer. Derudover gøres der opmærksom på, at privatskoler, efterskoler og friskoler ikke er omfattet af undersøgelsen.

10. klasse bliver enten udbudt på et 10. klassecenter, en ungdomsskole, en folkeskole eller en erhvervsskole:

- Et 10. klassecenter er et center, der varetager kommunens 10. klasseundervisning og som udelukkende udbyder 10. klasse.
- Nogle kommuner har samlet al 10. klasseundervisning på en enkelt folkeskole.
- Ungdomsskolen har også andre undervisnings- og fritidsaktiviteter end 10. klasse. Disse tilbud er for unge mellem 14 og 18 år og kan variere fra skole til skole.
- Nogle kommuner udbyder hele eller dele af 10. klasse på en erhvervsskole, som har denne aktivitet ved siden af sine primære aktiviteter, som er ungdomsuddannelser og voksen- og efteruddannelse.

Der udbydes fire forskellige typer af 10. klasse. Disse kan variere i form og undervisning fra kommune til kommune, men den grundlæggende forskel på de fire er:

- **Den almene 10. klasse** er et ekstra skoleår, som kan tages, hvis man har brug for at blive bedre i nogle fag eller er usikker på, hvilken ungdomsuddannelse man vil begynde på. Den består af en obligatorisk del og en valgfri del.
- **EUD10** er et erhvervsrettet 10.-klasseforløb, som retter sig mod unge, der enten mangler de faglige forudsætninger for at starte eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rigtige. Undervisning består af den obligatorisk del, samt en valgfri del, som giver introduktion til erhvervsuddannelserne.
- **GYM10** retter sig mod unge, der enten mangler de faglige forudsætninger for at starte eller er usikre på, om gymnasiet er det rigtige for dem.
- **20/20** består af 20 uger af den obligatoriske del af almen 10. klasse efterfulgt af 20 uger i en erhvervsuddannelses grundforløb. Læs mere om de forskellige typer af 10. klasse her:

<https://www.ug.dk/uddannelser/grundskoleundervisning/grundskolemv/10-klasse>

¹ Det har ikke været muligt at finde oplysninger om EUD10 i Fanø, Lolland, Hørsholm, Lemvig, Læsø, Rebild, Samsø, Skanderborg, Vallensbæk og Ærø kommune.

Elevgrundlag

I 2018 søgte 29.375 9. klasseelever en 10. klasse som 1. prioritet. Det er 46 procent af det samlede antal 9. klasseelever. I nedenstående tabel vises, hvordan 9. klasseelevernes ansøgninger til 10. klasse fordeler sig på skoletyper:

Afdelingstype	2018
Efterskoler	16.418
Erhvervsskoler m.v.	1.520
Folkeskoler	5.997
Friskoler og private grundskoler	2.571
Kommunale ungdomsskoler og ungdomskostskoler	1.367
Andre tilbud*	1502

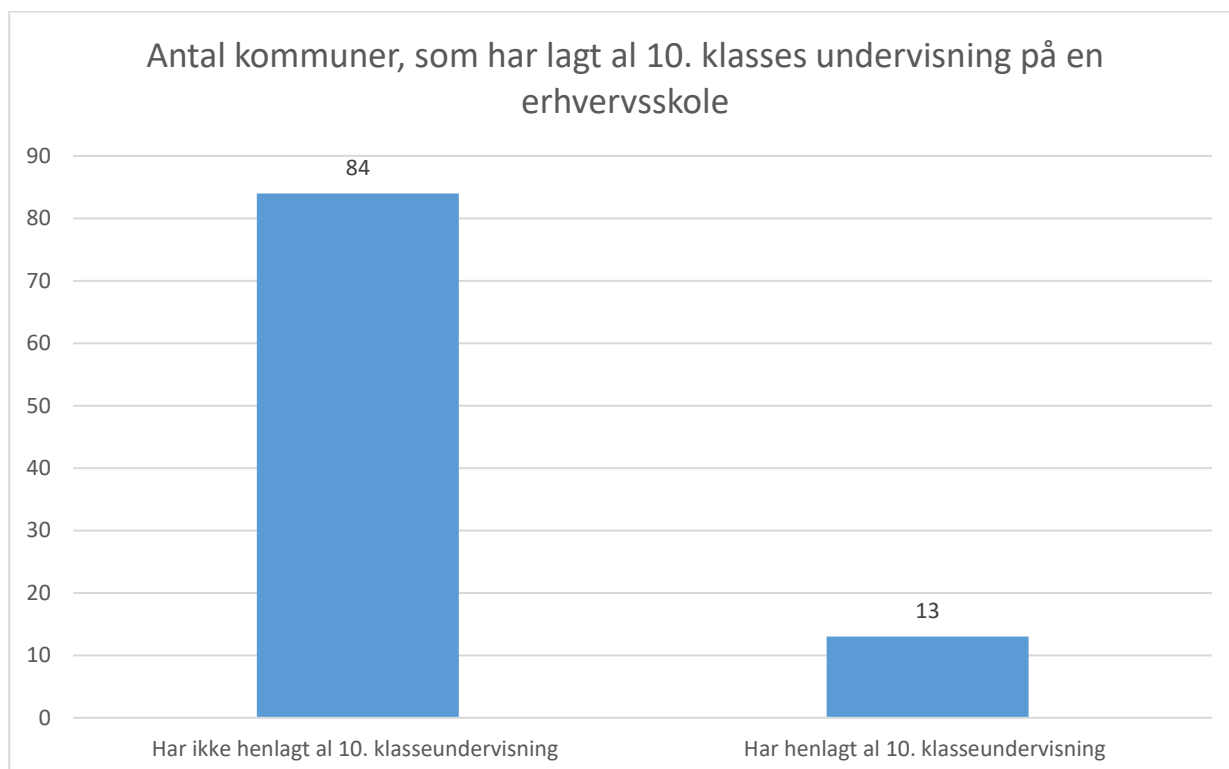
Kilde: Styrelsen for IT og Læring baseret på udtræk fra uddannelsesstatistik.dk

*Andre tilbud inkluderer fx efterskoler med særlige tilbud, frie fagskoler, specialskoler, behandlingshjem og gymnasier.

Placering af 10. klasseudbud

Dette afsnit giver et overblik over, hvilke institutioner kommunerne har placeret deres 10. klasse på.

Diagram 1. Fordeling af al 10. classes undervisning

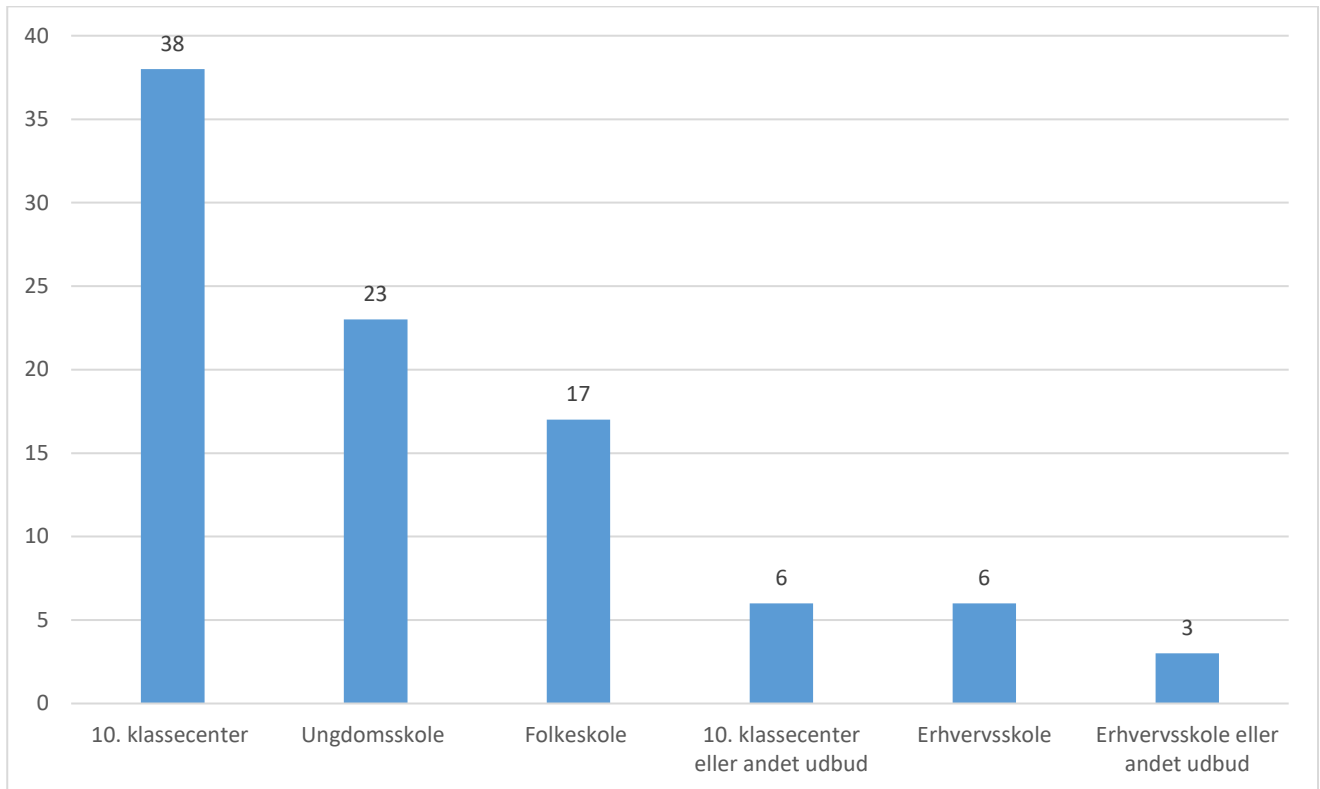
Som det ses af diagram 1, har 13 kommuner valgt at placere al 10. classes undervisning på en erhvervsskole – det vil sige både den almene 10. klasse, EUD10, GYM10 og 20/20. I 10 af disse kommuner kan 10. klasse kun tages på en erhvervsskole. Det drejer sig om:

- Ballerup (NEXT)
- Billund (Syddansk Erhvervsskole)
- Holstebro (Uddannelsescenter Holstebro)
- Horsens (Learnmark)
- Nordfyn (Syddansk Erhvervsskole)
- Nyborg (Nyborg gymnasium)
- Næstved (ZBC)
- Odsherred (EUC Nordvestsjælland og Hotel- og Restaurantskolen i Odsherred)
- Randers (Tradium og Randers SOSU)
- Ringkøbing-Skjern (Uddannelsescenter Ringkøbing-Skjern)

I de resterende tre kommuner kan det samlede 10. klassestilbud tages både på en erhvervsskole og en anden uddannelsesinstitution. De tre kommuner er:

- Struer (Struer Statsgymnasium og Thyholm folkeskole)
- Ishøj (Next og Gildbro skolen)
- København (Next og 10. klassecenter i ungdomsskolen)

Diagram 2. Almen 10. klasse fordeling

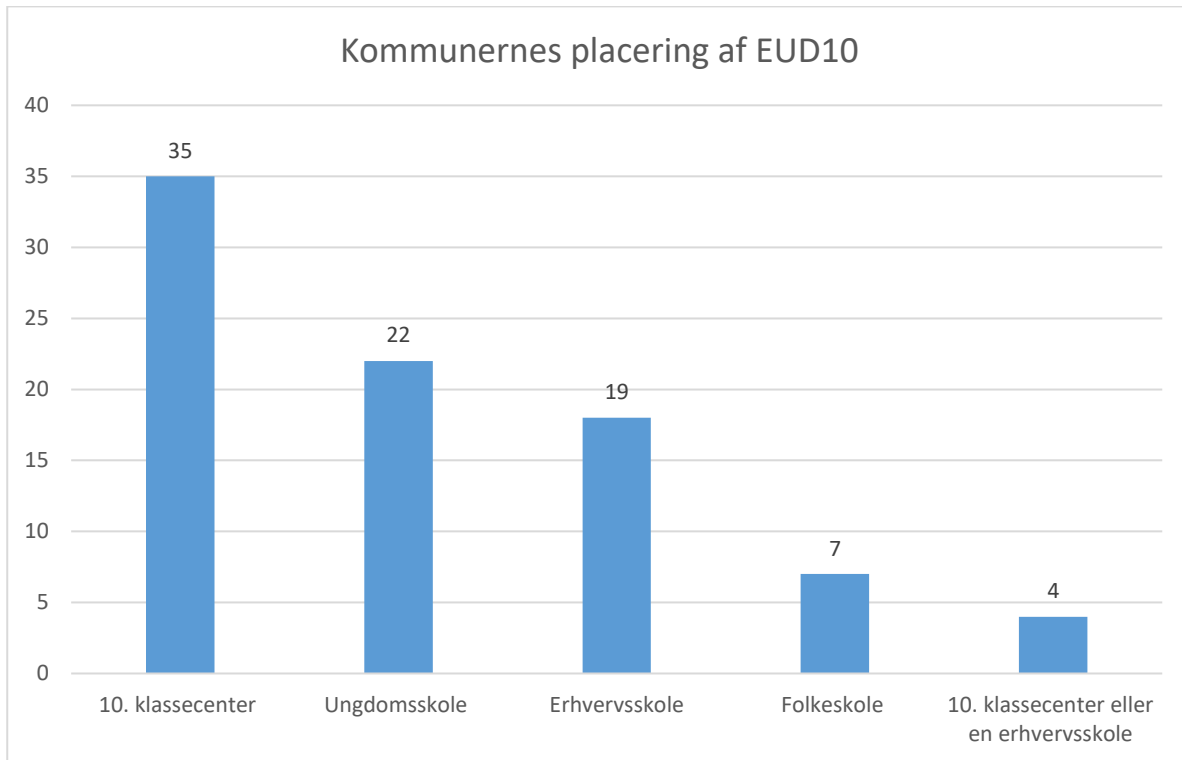
* Seks kommuner udbyder ikke almen 10. klasse, men udelukkende EUD10 og GYM10, derfor omfatter ovenstående tabel kun 92 kommuner.

Diagram 2 viser, hvilke institutioner der udbyder den almene 10. klasse. I 38 kommuner udbydes den almene 10. klasse på 10. klassecenter. I de fleste andre kommuner udbydes den på ungdomsskoler eller folkeskoler.

”Erhvervsskole eller andet udbud” dækker over, at der i kommunen både udbydes 10. klasse på en erhvervsskole og på kommunale institutioner. Den almene 10. klasse kan fx både udbydes på en erhvervsskole og på en ungdomsskole, så det står eleverne frit for at vælge, hvor de ønsker at tage 10. klasse.

Kategorien ”10. klassecenter eller andet udbud” dækker over, at der i kommunen både udbydes 10. klasse på et 10. klassecenter og andre steder. Den almene 10. klasse kan fx både udbydes på et 10. klassecenter og en ungdomsskole, så eleverne frit kan vælge, hvor de ønsker at tage 10. klasse.

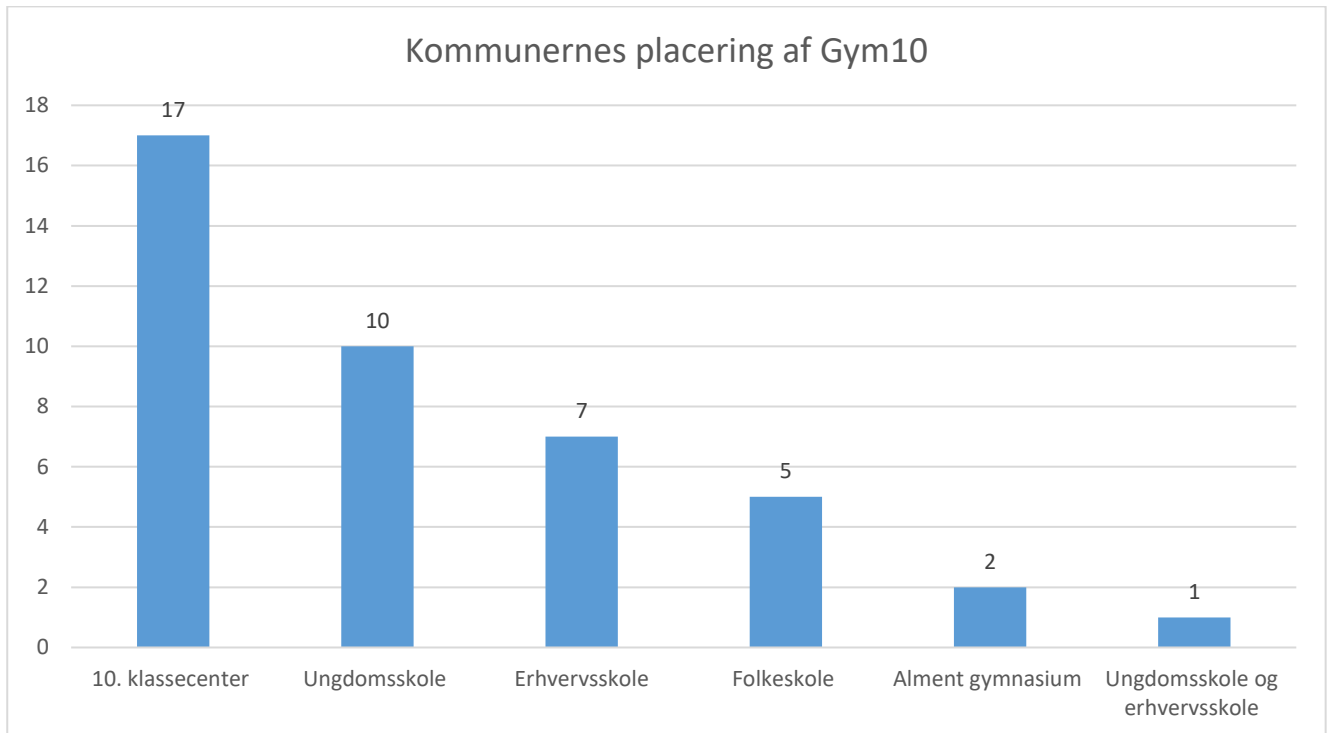
Diagram 3. EUD10 fordeling

* Det har ikke været muligt at finde information om EUD10 i 12 af kommunerne, hvorfor disse ikke er inkluderet i statistikken.

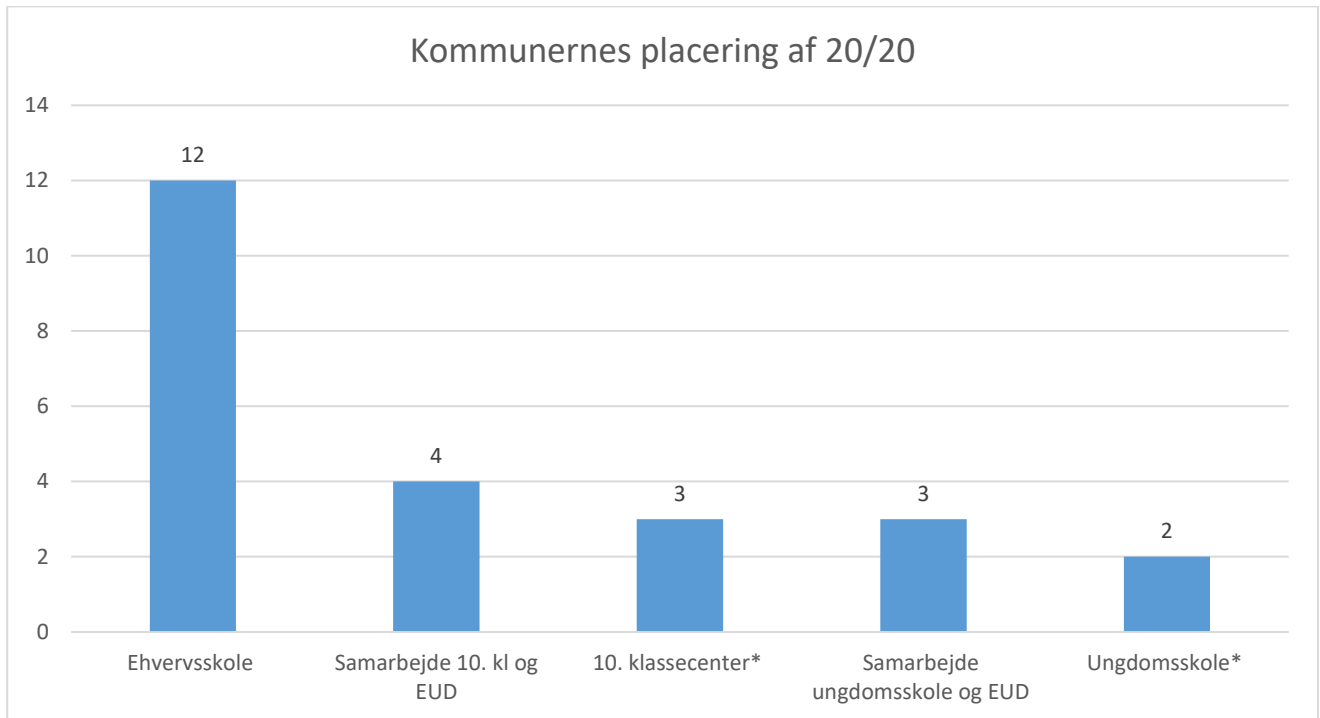
Ovenstående diagram 3 viser, hvor kommunerne har placeret deres EUD10 tilbud. 35 kommuner har lagt tilbuddet på et 10. klassecenter, og 22 kommuner på ungdomsskolerne. 23 kommuner har lagt EUD10 fuldt på en erhvervsskole - i fire kommuner er det dog både muligt at tage EUD10 på et 10. klassecenter og på en erhvervsskole. Vælger eleven 10. klassecentret, har han de almene fag som dansk og matematik her, mens de erhvervsrettede fag foregår på en erhvervsskole. Tager eleven hele EUD10 på en erhvervsskole, foregår både de almene fag og de erhvervsrettede fag på erhvervsskolen.

Diagram 4. GYM10 fordeling

I diagram 4 ses kommunernes placering af GYM10. Totalt er der 42 kommuner, som har angivet at de udbyder en GYM10, selv om der ikke er tale om en 10. klassetype, som fremgår af lovgivningen. De fleste kommuner tilbyder denne 10. klassemodel på samme udbud, som den almene 10. klasse og/eller EUD10 udbydes på.

Diagram 5. 20/20 fordeling

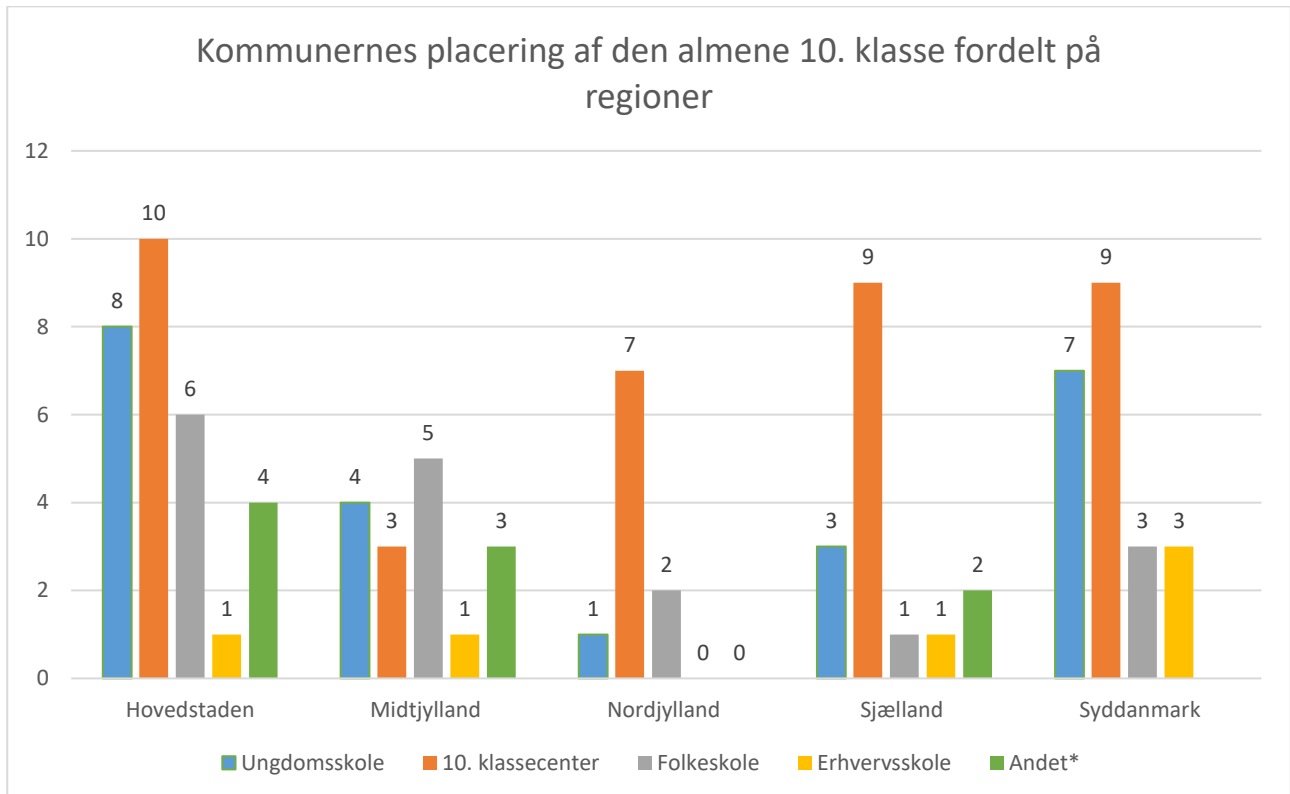
* Ungdomsskolerne og de 3 10. klassecentre, som ikke er nævnt i et samarbejde med en erhvervsskole, har ikke specificeret hvilke erhvervsskoler de udbyder 20/20 i samarbejde med.

25 kommuner har angivet, at de udbyder 20/20. Da 20/20 inkluderer grundforløb 1 til erhvervsuddannelserne, er det ikke overraskende, at denne form for 10. klasse i vidt omfang udbydes på en erhvervsskole eller i et tæt samarbejde med en erhvervsskole.

Fordeling på regioner

Dette afsnit giver et overblik over, hvordan placeringen af kommunernes 10. klasseudbud fordeler sig i regionerne.

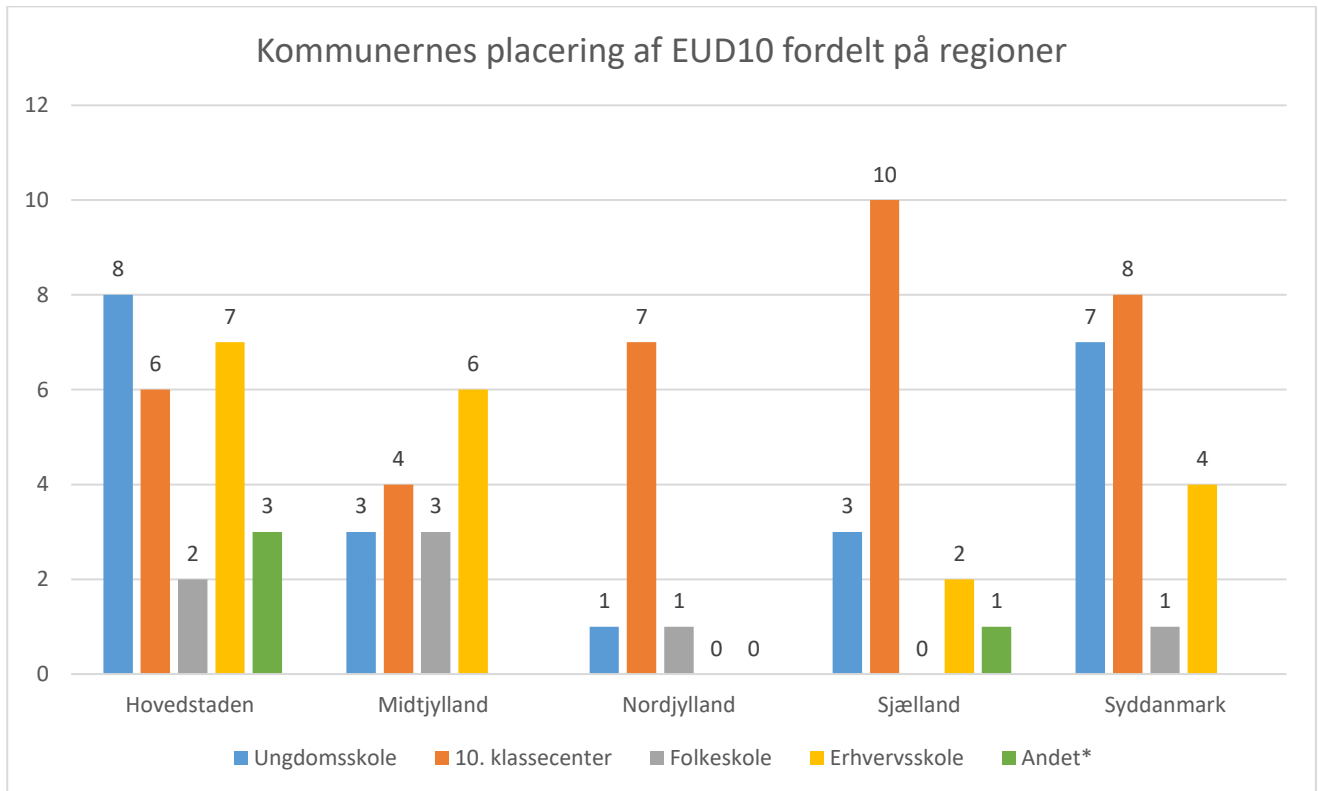
Diagram 6. Almen 10. klasse fordelt på regioner

*Andet dækker over kategorierne "Erhvervsskole eller andet udbud" og "10. klassecenter eller andet udbud", som er forklaret under diagram 1.

I ovenstående diagram 6 ses, hvor den almene 10. klasse bliver udbudt fordelt på regionerne. Den almene 10. klasse bliver i region Hovedstaden, Nordjylland, Sjælland og Syddanmark hovedsageligt udbudt på 10. klassecentre. I region Midtjylland bliver den almene 10. klasse udbudt på flest folkeskoler.

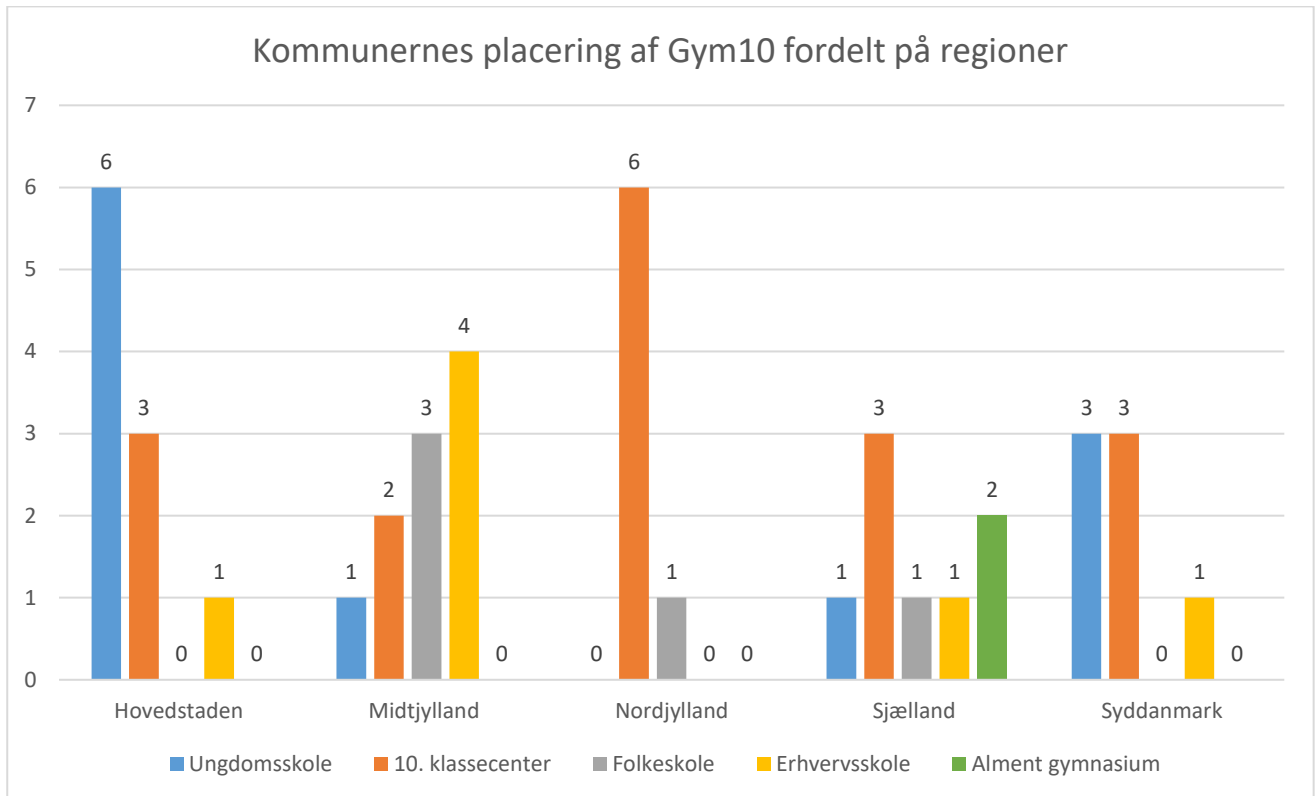
Diagram 7. EUD10 fordelt på regioner

*Andet dækker over kategorien "10. klassecenter eller en erhvervsskole", som er forklaret under diagram 2.

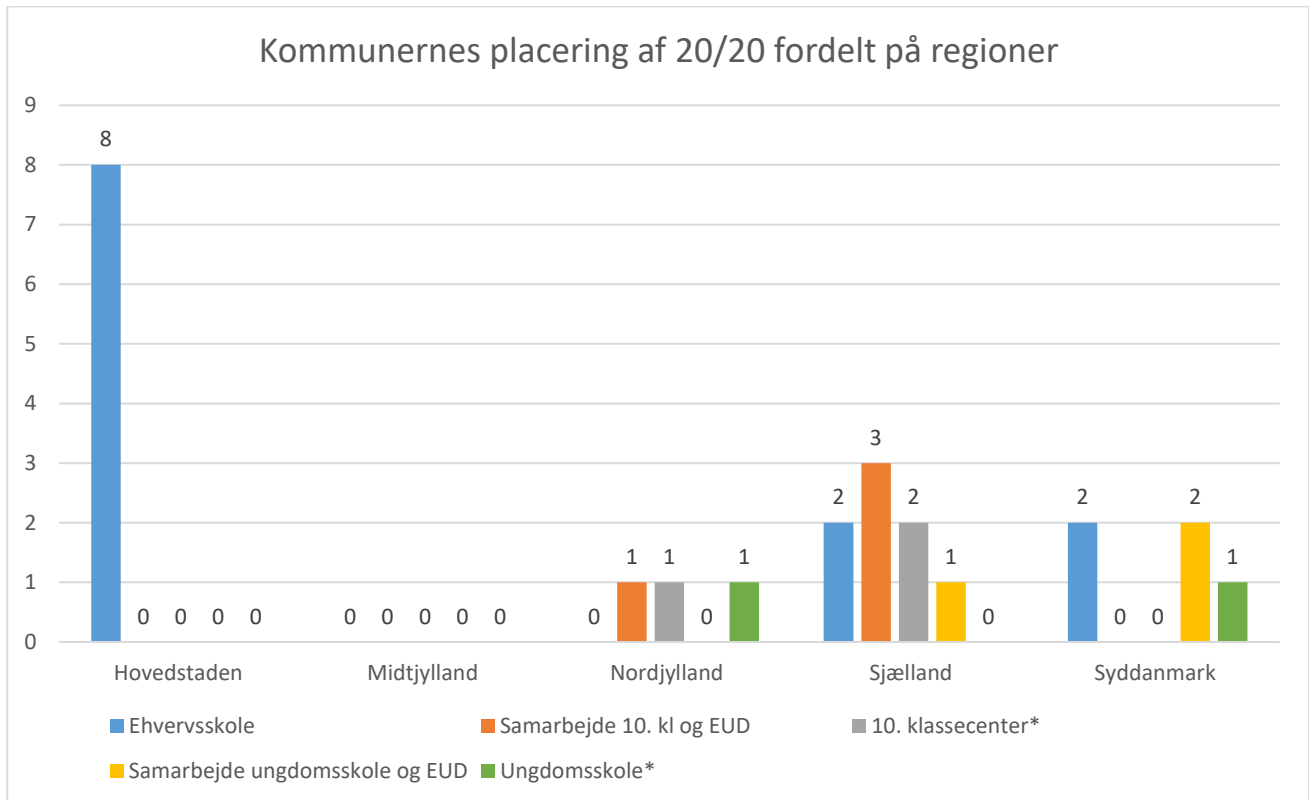
I ovenstående diagram 7 ses, hvor EUD10 bliver udbudt fordelt på regionerne. I region Nordjylland, Sjælland og Syddanmark bliver EUD10 hovedsageligt udbudt på 10. klassecentrene, mens det i region Hovedstaden er jævnt fordelt mellem ungdomsskoler, erhvervsskoler og 10. klassecentre. I Region Midtjylland bliver EUD10 udbudt på erhvervsskolerne i flest kommuner.

Diagram 8. Gym10 fordelt på regioner

I ovenstående diagram 8 ses, hvor Gym10 bliver udbudt fordelt på regionerne. I hovedstaden bliver Gym10 udbudt på en ungdomsskole i seks kommuner. I Midtjylland bliver det udbudt på erhvervsskoler i fire af kommunerne. De resterende regioner, Nordjylland, Sjælland og Syddanmark bliver Gym10 hovedsageligt udbudt på 10. klassecentrene.

Diagram 9. 20/20 fordelt på regioner

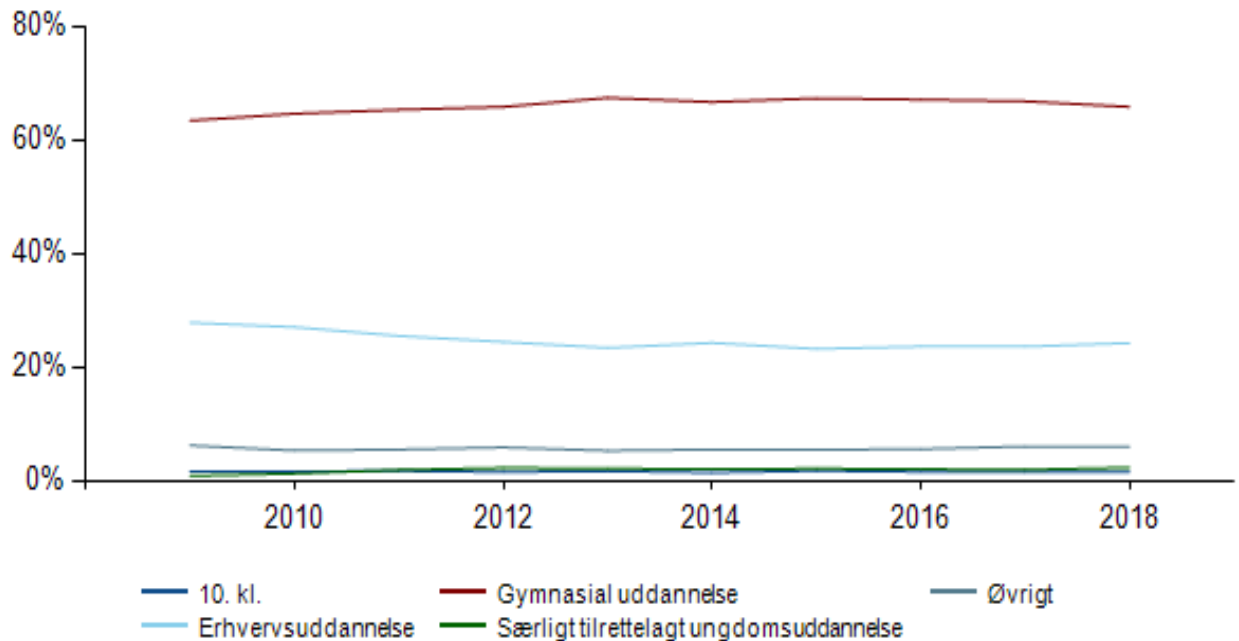
* Ungdomsskolerne og de 3 10. klassecentre som ikke er nævnt i et samarbejde med en erhvervsskole har ikke specificeret hvilke erhvervsskoler de udbyder 20/20 i samarbejde med.

I ovenstående diagram 9 ses, hvor 20/20 bliver udbudt fordelt på regionerne. I region Hovedstaden bliver tilbuddet udelukkende udbudt på erhvervsskoler, mens man i de andre regioner i høj grad gennemfører det som et samarbejde mellem erhvervsskolerne og andre institutioner. I region Midtjylland har ingen kommuner oprettet 20/20-modellen.

10. klasselevernes uddannelsesvalg

Diagram 10 beskriver udviklingen af 10. klasselevernes uddannelsesvalg. Tallene er baseret på 1. prioritets ansøgningen fra 10. klasseleverne

Diagram 10. 10. klasselevernes uddannelsesvalg

Kilde: Styrelsen for IT og Læring baseret på udtræk fra optagelse.dk

* "Øvrigt" omfatter produktionsskole, ungdomshøjskole, VUC, udlandsophold, arbejde og andet.

* "Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse" omfatter egu, ungdomsuddannelse for unge med særlige behov samt kombineret ungdomsuddannelse.

For eleverne i 10. klasse er andelen, der vælger en erhvervsuddannelse i 2018 stort set på niveau med sidste år. I 2017 valgte 23,6 procent en erhvervsuddannelse som første prioritet, og det var steget til 24,3 procent i 2018. 65,8 procent af eleverne valgte en gymnasial uddannelse i 2018, hvilket er en anelse mindre end andelen på 66,8 procent i 2017. I 2018 valgte 2,3 procent af eleverne en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse. Tallet er på samme niveau som sidste års andel på 1,9 procent.